

LVO Warsta Elina(MMM), Seppä
Teemu(MMM)

17.09.2021

JULKINEN

Asia

Komission tiedonanto EU:n uudesta vuoteen 2030 ulottuvasta metsästrategiasta

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komission tiedonanto EU:n metsästrategiasta COM(2021) 572 final on julkaistu 16.7.2021. Slovenian tarkoituksena on laatia strategiasta neuvoston päätelmät. Suomen kantaa tarvitaan syys-lokakuun aikana neuvoston työskentelyyn: neuvoston päätelmien laadinta aiheesta käynnistyy syyskuussa, aihe on mukana maatalous- ja kalastusneuvoston sekä ympäristöneuvoston keskustelussa lokakuussa ja päätelmät on tarkoitus hyväksyä maatalous- ja kalastusneuvostossa marraskuussa.

Suomen kanta

Metsästrategia on osa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa, joka tähtää ilmastoneutraaliin talouteen ja kestäväan kasvuun EU:ssa. Suomen kantoja Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan sekä ilmastoneutraaliustavoitteeseen liittyvästä oikeudenmukaisesta siirtymästä esitetään tarkemmin E-kirjeessä (E 61/2020 vp). Metsiin liittyviä tavoitteita on EU:n biodiversiteettistrategiassa vuodelle 2030, johon liittyvät Suomen kannat on esitetty E-kirjeessä (E 84/2020 vp). Uusiutuvien raaka-aineiden ja pakkausten merkitykseen liittyvät kannat löytyvät kiertotalouden toimintasuunnitelman E-kirjeestä (E 36/2020 vp). Puurakentamisen edistämiseen liittyvät Suomen kannat on esitetty Euroopan rakennusten perusparannusaallon E-kirjeessä (E 143/2020 vp). Kestävän rahoituksen taksonomian teknisiin arviointikriteereihin ja metsätalouden yksityiskohtaiseen säätelyyn liittyvät Suomen kannat on esitetty E-kirjeessä (E 85/2020 vp) ja kestävän rahoituksen ilmastokriteereihin liittyvään asetukseen tullaan ottamaan kantaa valmistelussa olevassa U-kirjelmässä. Uusiutuvan energian direktiivin muutoksiin ja LULUCF asetukseen tullaan ottamaan kantaa valmistelussa olevissa U-kirjelmissä.

Suomi näkee EU:n metsästrategiassa paljon hyvää, ja joiltain osin strategian sisältö on haasteellinen. Metsiin liittyvät ilmasto- ja biodiversiteettinäkökulmat ovat hyvin mukana strategiassa ja metsästrategia on kytkeytynyt Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan sekä EU:n biodiversiteettistrategiaan 2030. Tämä tukee Suomen hallitusohjelman ja hallituksen kestävyystiekartan tavoitteita erityisesti ekologisen kestävyuden osalta. Metsien ja metsäsektorin kokonaispotentiaali ja kestävyuden taloudelliset ja sosiaaliset ulottuvuudet olisivat kaivanneet vielä tasapainoisempaa lähestymistä strategiassa. Suomen näkemyksen mukaan eri strategioiden tulisi edistää politiikkakoherenssin toteutumista.

Tuetaan metsistä saatavia sosioekonomisia hyötyjä ja maaseutualueiden elinvoimaisuutta ja edistetään metsiin perustuvaa kestävä biotaloutta

Komission tavoin Suomi haluaa edistää puurakentamista sekä pitkäkestoisten puutuotteiden osuutta, mutta muistuttaa, että metsien hyvään ekologiseen tilaan perustuva metsätalous ja metsäsektori muodostavat kokonaisuuden, ja että metsiä käsiteltäessä syntyy erilaisia jakeita, joita voidaan käyttää eri tarkoituksiin. Metsäpohjainen bio- ja kiertotalous rakentuvat metsätalouden, metsästä saatavien tuotteiden ja palveluiden sekä ekosysteemipalveluiden resurssitehokkaan käytön varaan. Erilaisten lyhyt- ja pitkäikäisten puupohjaisten tuotteiden roolit tulisi tunnistaa ja nähdä osana kokonaisuutta nyt ja tulevaisuudessa. Puuraaka-ainepohjaiset tuotteet voivat korvata fossiilipohjaisia tuotteita. Ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta on kuitenkin edelleen tarpeen kehittää puupohjaisia tuotteita elinkaaren ja korvaushyötyjen näkökulmasta. Lisäksi puupohjaiset tuotteet voivat olla tärkeitä yhteiskunnan eri toimintojen mahdollistamisessa. Puulla on Suomessa merkittävä rooli uusiutuvan energian tuotannossa.

Uusiutuvana, kierrätettävänä ja biohajoavana materiaalina puu tarjoaa ratkaisuja globaaleihin ympäristöongelmiin, kuten kertakäyttömuoveista aiheutuvaan merien saastumiseen, kun biomassan käytössä tunnustetaan ekologisen kestävyysasettamien rajat. Uudet, innovatiiviset puupohjaiset tuotteet, prosessit ja palvelut ovat merkittävä kasvumahdollisuus Suomessa. On tärkeää, että teollisuuden toimintaedellytykset ja investointimahdollisuudet uuteen kestäväan tuotantoon säilyvät ja vahvistuvat.

EU:n metsien suojelu, ennallistaminen ja laajentaminen ilmastonmuutoksen torjumiseksi, biologisen monimuotoisuuden köyhtymisen torjumiseksi sekä sopeutumiskykyisten ja monimuotoisten metsäekosysteemien varmistamiseksi

EU:n vahva ilmasto- ja monimuotoisuuspolitiikka edistää Suomen ilmasto- ja monimuotoisuuspolitiikan toteuttamista. Suomi on sitoutunut maa- ja vesielinympäristöjen sekä maaperän tilan parantamiseen ja on viime vuosina edistynyt ennallistamiseen liittyvän kokemuksen, tietotason ja toimeenpanon osalta.

EU-tasolla voidaan sopia yhteisistä tavoitteista, mutta jäsenmaiden on voitava valita tavoitteisiin sopivat keinot itsenäisesti. Suomen laajaa osaamista metsästrategian kysymyksistä on tärkeä käyttää EU-yhteistyössä hyväksi.

Strategiassa yhdistyvät sääntely- rahoitus ja vapaaehtoistoimet joiden oikeudellinen sitovuus ja velvoittavuus vaihtelevat.

Suomi tarkastelee ja arvioi ehdotuksia myös toimivaltajaon näkökulmasta. EU:n perussopimuksissa ei ole määritelty oikeusperustaa EU:n yhteiselle metsäpolitiikalle. EU:lla on kuitenkin toimivaltaa ympäristö-, maatalous- ja energiasektoreilla, jotka joko suoraan tai välillisesti vaikuttavat metsiin. Valtioneuvoston EU-selonteossa otetun kannan mukaisesti metsäpolitiikan tulee olla jatkossakin EU:ssa kansallisen päätäntävällän piirissä, koska jäsenvaltiot ja niiden olosuhteet ovat erilaisia. Tästä periaatteesta on myös strategian ehdotusten jatkovalmistelussa pidettävä kiinni.

Sikäli kun komission ehdottama yhteismitallisten kansallisten metsästrategioiden laadinta ja seuranta sisältää uusia sitovia kriteerejä tai kynnysarvoja metsien kestävälle hoidolle ja käytölle, se voi tiedonannon perusteella sisältää toimivallan kaventumiseen viittaavia

elementtejä. Suomi tarkastelee kutakin ehdotusta perusteellisesti toimivaltajaon näkökulmasta, kun yksityiskohdat ovat selvillä.

Suomi tukee nykyistä tiiviimmän politiikkakoherenssin varmistamista ja vahvistamista eri sektorien välillä EU:n politiikoissa seuranta kehittämillä.

Komissio esittää uuden Lähempänä luontoa (Closer-to-nature) metsänhoito -sertifiointijärjestelmän perustamista. Komissio laatii parhaillaan aiheeseen liittyvää ohjeistusta, ja sertifiointi perustuisi julkisen tahon arvottamiin metsänhoitomenetelmiin.

Suomi katsoo, että Lähempänä luontoa -sertifiointijärjestelmän toimeenpanosta ei ole saatavilla kattavia tietoja esimerkiksi järjestelmän toimeenpanon suhteen. Komission esitys vaikuttaisi nykyisten järjestelmien kanssa päällekkäiseltä ja tämä edellyttää lisäselvitystä ennen lopullista kannanmuodostusta.

Suomi katsoo, että jäsenmaat ja niiden olosuhteet ovat erilaisia, ja jokaisella tulisi olla tieteeseen perustuvat kestävä metsänhoidon suositukset. Suomi on korostanut selkeiden ja vakiintuneiden käsitteiden hyödyntämistä. Metsänhoidon kysymyksissä ja määritelmässä tehtävän työn tulee hyödyntää olemassa olevia suosituksia metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä.

Ilmastomuutoksen hillintä edellyttää päästöjen vähentämisen lisäksi hiilivarastojen ja -nielujen pitkäjänteistä vahvistamista. Metsien sopeutumiskykyä ilmastomuutokseen ja tuhoihin, sekä kykyä hillitä ilmastomuutosta tulee edistää metsien kestävä hoidon ja käytön, metsien monikäytön sekä suojelun ja ennallistamisen avulla tukeutumalla tutkimukseen, tietoon ja seurantaan.

Aktiivisella ja oikea-aikaisella metsänhoidolla ja metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamisella voidaan lisätä metsien sopeutumiskykyä ja ennaltaehkäistä metsätuhojen leviämistä. Ilmastomuutokseen liittyvä kohonnut riski tuhojen esiintymiseen, esimerkiksi myrsky- ja hyönteistuhot sekä metsäpaloriski voivat vaarantaa metsien nieluvaikutuksen.

Uusien metsien kestävä hoitoon ja käyttöön liittyvien kriteerien ja indikaattorien tulisi perustua tieteelliseen tietoon ja yleiseurooppalaisen FOREST EUROPE -metsäministeriprosessissa tehtävälle työlle. Yksityiskohtaisten kynnysarvojen, jos niitä halutaan laatia, tulee perustua parhaaseen olemassa olevaan tietoon ja niistä tulee voida päättää kansallisella tasolla. Kansainvälisen metsäraportoinnin harmonisoimiseksi on tehty pitkäjänteistä työtä. Suomi toteaa, että EU:n tulisi osaltaan edistää tätä työtä ja erityisesti raportointia.

Geneettisen tason suojelu on nostettava lajien ja erilaisten elinympäristöjen suojelun rinnalle. Metsäpuiden ja metsälajien geenivarojen suojelulla ja kestävällä käytöllä ja siihen liittyvällä tutkimuksella on tärkeä rooli myös metsien ilmastomuutokseen sopeutumisessa.

Metsitettävät alueet tulee voida määrittää kansallisesti, jotta alueiden valikoinnissa säilyy ymmärrys kohteiden sopivuudesta ja vaikutuksista ympäristöön, esimerkiksi kulttuurisesti ja metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita avoimia elinympäristöjä ei tule metsittää. Metsitettyjen alueiden taloudellinen merkitys tulee myös huomioida.

Strategian ennallistamistavoitteet kohdistuvat erityisesti hiilirikkaisiin ekosysteemeihin, joilla on synergiahyötyjä vesien ja luonnon monimuotoisuuden tilaan. Suomi ymmärtää tarpeen kehittää hiilirikkaiden suometsien ja turvemaiden kestävää hoitoa ja käyttöä, ja haluaa korostaa turvemaiden metsätalouden merkitystä koko yhteiskunnalle ja alueellisesti.

Suomi pitää hyvänä huomioita rahoituskehyksen tärkeydestä metsänomistajien toimien mahdollistajana, ja muistuttaa, että tavoiteltujen toimien edistäminen tulee huomioida mm. valtiontukisuuntaviivojen uudistamisessa ja EU-rahoituksen kohdentamisessa.

Metsien strateginen seuranta, raportointi ja tiedonkeruu

Suomi on sitoutunut toimittamaan tilastotietoa EU-prosesseihin sekä kansainvälisiin metsiin liittyviin prosesseihin, mutta tarpeetonta hallinnollista taakkaa päällekkäisistä raportoinneista on vältettävä. Raportoinnin tulisi palvella mahdollisimman hyvin eri sektoreiden tarpeita. Suomi haluaa muistuttaa, että toimitettavan tiedon ei tule olla paikkatietoon sidottua siten, että yksityisyys, omaisuudensuoja ja yksityiskohtaisesti pysyviin koealoihin perustuva tiedonkeruujärjestelmä valtakunnan metsien inventoinnissa vaarantuvat.

Suomi tukee tietopohjaista päätöksentekoa, ja edistää metsävaratiedon avointa saatavuutta. Metsien tilasta kertovan tiedon tulisi olla helposti saatavilla, ja yhteistyötä raportoinnin harmonisoimiseksi tulee jatkaa. Tiedonkeruun ja analysoinnin tulee perustua kansallisiin metsäinventointeihin sekä muuhun metsäntutkimukseen mukaan lukien monimuotoisuustutkimus.

Strategia ehdottaa EU:n laajuista metsien seurantakehystä. Suomen mielestä komission olisi tärkeää tunnistaa olemassa olevien kansallisten metsäohjelmien tai –strategioiden rooli metsiin liittyvien tavoitteiden edistämisessä. Jäsenmaat voivat tukea toisiaan parhaiden käytänteiden vaihtamisessa näiden metsäohjelmien tai -strategioiden valmistelussa ja toteutuksessa ja samalla tehdä kansallisia metsiin liittyviä tavoitteita tunnetuksi laajalti.

Osallistava ja johdonmukainen EU:n metsähallinto

Suomi kannattaa komission pyrkimyksiä edistää eri pääosastojen alla toimivien työryhmien yhteistyötä ja vähentää siiloutumista. Suomi kannattaa rakenteiden kehittämistä politiikkakoherenssin parantamiseksi, mutta suhtautuu varauksella esitykseen yhdistää nykyiset työryhmät sellaisenaan. Suomi toivoo, että strategian esittämien haasteiden ratkaisemisessa tarvittavien rakenteiden kehittämisessä huomioidaan jäsenmaiden edustajista koostuvan Pysyvän metsäkomitea keskeinen, toiminnallinen ja kokonaisvaltainen rooli.

On tärkeää, että metsiin liittyviä eri näkökulmia käsitellään tasapainoisesti ja kokonaisvaltaisesti, eikä työryhmistä muodostu suuren kokonsa vuoksi ainoastaan tiedotuskanavia, jolloin jäsenmaiden ja komission yhteinen työskentely vähenisi entisestään.

Pääasiallinen sisältö

EU:n komission antoi tiedonannon uudesta vuoteen 2030 ulottuvasta EU:n metsästrategiasta 16.7.2021 (COM(2021) 572 final).

1. Johdanto

Strategian mukaan metsät kattavat Euroopan maa-alueesta 43.52 %. Terveystemme ja hyvinvointimme ovat riippuvaisia metsien tarjoamista palveluista, puhtaasta ilmasta ja vedestä sekä monimuotoisesta ekosysteemistä. Suurimmalle osalle maalla elävistä lajeista metsät on merkittävin elinympäristö. Metsät ovat välttämättömiä hyvinvointimme kannalta auttaen meitä vahvistamaan niin fyysistä kuin henkistä terveyttämme. Metsät ovat jo pitkään olleet erittäin tärkeässä asemassa taloudessamme ja yhteiskunnassamme, luoden työpaikkoja, tarjoten ruokaa, lääkkeitä, materiaaleja, puhdasta vettä ja paljon muuta. Vuosisatojen ajan metsä ovat olleet osa kulttuuriperintöämme. Lisäksi niillä on keskeinen rooli elinvoimaisen maaseudun säilyttämisessä.

Strategia toteaa, että EU:n metsät ovat jatkuvasti kasvavan kuormituksen alla mm. ihmisen lisääntyneen toiminnan vuoksi. Vaikka metsäpinta-alaa on saatu kasvatettua viime vuosikymmeninä eri keinoin, kuten metsityksen, kestävän metsätalouden ja aktiivisen ennallistamisen avulla, niin metsien suojelun tasoa tulisi yhä parantaa. Uusi EU:n metsästrategia ulottuu vuoteen 2030 saakka ja on liitetty osaksi Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa sekä EU:n biodiversiteettistrategiaa 2030. Strategia tunnistaa metsien keskeisen ja moninaisen roolin, tunnistaa metsäammattilaisten ja koko metsiin perustuvan arvoketjun panoksen kestävän ja ilmastoneutraalin talouden aikaansaamiseksi vuoteen 2050 mennessä varmistaen samalla, että kaikki ekosysteemit palautetaan ennalleen ja että ne ovat kestäviä ja asianmukaisesti suojeltuja.

Strategiassa ehdotetuilla sitoumuksilla ja toimilla edistetään EU:n kasvihuonepäästöjen vähentämistä koskevan tavoitteen saavuttamista; tavoitteena on vähentää kasvihuonepäästöjä vähintään 55 % vuoteen 2030 mennessä. Strategia korvaa vuonna 2013 hyväksytyn ja vuonna 2018 arvioidun EU:n metsästrategian.

Strategia esittää, että tähän uuteen siirtymään me tarvitsemme nykyistä runsaammat, terveemmät ja monipuolisemmat metsät, erityisesti hiilidioksidin varastointiin ja talteenottoon, ilmansaasteiden ja ihmisten terveyteen kohdistuvien vaikutusten vähentämiseen sekä luontotyyppien ja lajien häviämisen pysäyttämiseen. Terveet, monimuotoiset ja kestävät metsät Euroopassa ja koko maailmassa varmistavat tulevaisuuden niin ihmisille kuin koko planeetallekin. Metsät ovat keskeisessä roolissa ilmastomuutoksen torjunnassa ja EU:n ilmastoneutraaliuden tavoitteen saavuttamisessa vuoteen 2050 mennessä. Metsien ekosysteemien suojelulla ja ennallistamisella voidaan myös vähentää maailmanlaajusten pandemioiden riskiä ja vahvistaa metsien sopeutumiskykyä (resilienssiä).

Strategian mukaan puuraaka-aineen kestävä saatavuus tulisi taata. On varmistettava, että käyttämämme puun määrä pysyy kestävyysrajojen sisällä ja sitä käytetään optimaalisesti kaskadi- ja kiertotalouden periaatteiden mukaisesti. Strategiassa korostetaan erityisesti pitkäikäisten tuotteiden suosimista hiilidioksidin varastoinnin ja kiertotalouden kannalta. Strategia pyrkii myös parantamaan metsien tilan seurantaan sekä kannustaa vauhdittamaan myös muuhun kuin puuhun perustuvaa taloudellista toimintaa paikallisten talouksien ja työpaikkojen monipuolistamiseksi erityisesti maaseudulla. Strategian mukaan ilmastomuutoksella on merkittävä kuormittava vaikutus Euroopan metsien tilaan; seurauksena ovat mm. tuholaiset, taudit, metsäpalot ja äärimmäiset sääilmiöt.

Strategia toteaa, että seuraava vuosikymmen on ratkaisevan tärkeä, ja siksi strategiassa esitetään vuoteen 2030 tähtäävä konkreettinen suunnitelma, jossa yhdistyvät sääntely-, rahoitus- ja vapaaehtoistoimet. Siihen sisältyy toimenpiteitä metsien suojelun ja ennallistamisen vahvistamiseksi, metsien kestävän hoidon ja käytön parantamiseksi sekä

metsien seurannan ja tehokkaan hajautetun suunnittelun parantamiseksi EU:ssa. Näin pyritään varmistamaan kestävät metsäekosysteemit ja mahdollistamaan metsien moninainen rooli.

Strategian visio perustuu kaikkien metsän- ja maanomistajien sekä metsäammattilaisten vahvaan sitoutumiseen, motivaatioon ja omistautumiseen. Heidän roolinsa ekosysteemipalvelujen tarjoamisessa on keskeinen, ja sitä on tuettava. Strategialla pyritään mm. kehittämään taloudellisia kannustimia erityisesti yksityisille metsänomistajille ja metsiä hoitaville tahoille ekosysteemipalveluiden tarjoamiseksi. Kaikki toimenpiteet on suunniteltava ja pantava täytäntöön tiiviissä yhteistyössä jäsenmaiden sekä julkisten ja yksityisten metsänomistajien ja muiden metsien käyttäjien kanssa, koska he ovat muutosten ja elinvoimaisen ja kestävän metsiin perustuvan biotalouden mahdollistajia EU:ssa.

2. Tuetaan metsistä saatavia sosioekonomisia hyötyjä ja maaseutualueiden elinvoimaisuutta ja edistetään metsiin perustuvaa biotaloutta kestävyysasettamissa rajoissa

Strategia toteaa, että metsäsektori tarjoaa useita sosioekonomisia hyötyjä, kuten työpaikkoja ja virkistysmahdollisuuksia. EU:ssa on arviolta noin 16 miljoonaa yksityistä metsänomistajaa, ja julkisen omistuksen piirissä on noin 40 % EU:n metsistä. Metsäsektori työllistää EU:ssa yli neljä miljoonaa ihmistä eri teollisuuden aloilla.

Strategiassa korostetaan kestävästi tuotetun raakapuun ja muiden metsästä saatavien materiaalien olevan keskeisessä asemassa EU:n siirtyessä kohti ilmastoneutraalia taloutta. Kestävästi tuotetut ja pitkäikäiset puupohjaiset tuotteet auttavat saavuttamaan ilmastoneutraaliustavoitteita varastoimalla hiiltä ja korvaamalla fossiilisia materiaaleja. Puunkorjuun seurauksena puiden sitoma hiili vapautuu ilmakehään usein esim. energiakäytön kautta, tai ajan kuluessa luonnollisen hajoamisprosessin kautta. Hiilen vapautumista voidaan kuitenkin hidastaa merkittävästi muunnettaessa puubiomassa pitkän elinkaaren tuotteiksi. Mitä pidempiaikainen tuote on, sitä parempi se on ilmastonmuutoksen hillinnässä. On ratkaisevan tärkeää, että kun rakennamme kestäväää ja ilmaston kannalta neutraalia taloutta, optimoimme puun käytön kaskadi-periaatteen mukaisesti, erityisesti markkinakannustimien avulla. Puuta voidaan käyttää pitkäikäisissä tuotteissa korvaamaan hiili-intensiiviset ja fossiiliset vastineensa, esimerkiksi rakennuksissa ja huonekaluissa. On kuitenkin huomioitava, että kaikki puu ei sovellu tähän tarkoitukseen.

Strategian mukaan metsäsektorin tuotantoinnovaatiot voivat myös tarjota biopohjaisia materiaaleja ja tuotteita, joiden ympäristöjalanjälki on alhaisempi kuin fossiilisilla. Myös lyhytikäisillä tuotteilla on rooli erityisesti niiden fossiilisten vastineidensa korvaamisessa. Kuitenkin lyhytikäisten tuotteiden ja energian tuotantoon olisi käytettävä puuta, joka ei sovellu pitkäikäisille materiaaleille ja tuotteille, metsäteollisuuden sivuvirtoja, kuten sahauksen sivutuotteita, jäämiä ja kierrätysmateriaaleja.

Strategian mukaan kiertotalouden periaatteita noudattaen olisi tärkeää asettaa etusijalle puupohjaisten tuotteiden parempi käyttö, uudelleenkäyttö ja kierrätys, jotta puupohjaiset tuotteet säilyisivät pidempään taloudessa eri käyttömuodoissaan. Puuta, jolla on korkea ekologinen arvo, ei tulisi käyttää. Puupohjaisen biotalouden tulisi pysyä kestävä kehityksen rajoissa, ja olla linjassa vuosien 2030 ja 2050 ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteiden kanssa.

Strategian mukaan viimeaikaisten tutkimusten valossa on epätodennäköistä, että puutuotteiden hyödyt ja fossiilisten materiaalien korvaamisesta mahdollisesti saatavat lisähyödyt kompensoisivat lisääntyneiden hakkuiden aiheuttamaa metsänielun pienenemistä vuoteen 2050 mennessä. Puuhun perustuvan teollisuuden lisäksi metsät tarjoavat useita yhtä tärkeitä lisätuotteita ja palveluita ruuasta ekoturismiin, jotka myös tukevat taloutta ja sosiaalista rakennetta maaseutualueilla. Lisäksi puuraaka-aineen käyttötaso tulee sovittaa yhteen metsien suojelun tilan parantamisen, metsien monimuotoisuuden ylläpidon ja ennallistamisen, ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja metsien muiden toimintojen kanssa.

Edistetään kestävää metsäbiotaloutta pitkäkestoisilla puutuotteilla. Strategian toteaa, että metsäalalla on kestävä puun saatavuuden ja tarjonnan rajoissa merkittäviä taloudellisia mahdollisuuksia parantaa kestävä ja laillisesti korjatun puun käyttöä kierrätettäviin ja pitkäkestoisiin tuotteisiin. Tämä edellyttäisi tulevaisuuden metsävaroihin paremmin sopeutuvien jatkojalostusteollisuuden tukemista ja kysynnän edistämistä, metsätalouden menetelmien, tuotantovälineiden ja prosessien edistämistä sekä pitkäaikaisten puutuotteiden tarjonnan lisäämiseksi investointeja puun jalostusketjussa. Tällä hetkellä puutuotteilla on ainoastaan kolmen prosentin markkinaosuus koko Euroopan rakennusmateriaaleista fossiilisten ja energiasäilytysmateriaalien hallitessa markkinoita. Strategiassa yhdeksi puutuotteiden tärkeäksi tehtäväksi määritetään niiden merkitys puurakentamisessa. Puutuotteiden avulla rakennusala voitaisiin muuttaa kasvihuonekaasujen lähteestä hiilinieluksi.

Puupohjaisten resurssien kestävä käyttö bioenergian tuotantoon. Strategia toteaa, että puupohjainen energia on tällä hetkellä tärkein uusiutuvan energian muoto; sillä tuotetaan 60% EU:n uusiutuvasta energiasta. Jotta EU:ssa saavutettaisiin vähintään 55 % päästövähennystavoite vuoteen 2030 mennessä, täytyy jäsenmaiden merkittävästi lisätä uusiutuvien energialähteiden osuuttaan energiantuotannossa.

Strategian mukaan puupohjaisen bioenergian sosioekonomisten etujen ja ympäristöllisen kestävyysvarmistamiseksi vuoden 2018 uusiutuvan energian direktiiviin sisältyi laajennettuja kestävyyskriteerejä kaiken tyyppisille energiabiomassoille. Nyt jäsenvaltioiden olisi pantava täytäntöön nämä kriteerit. Komissio seuraa tarkasti näiden toimenpiteiden asianmukaista saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja puuttuu tarvittaessa täytäntöönpanoon.

Strategian mukaan metsäbioenergian kestävyystakeita tulee vahvistaa EU:n ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteiden saavuttamiseksi. Komission raportti puubiomassan käytöstä osoittaa sen kokonaiskäytön EU:ssa kasvaneen vuodesta 2000 lähtien noin 20 prosenttia, johon uusiutuvan energian tavoitteen kasvattaminen voi lisäksi vaikuttaa. Puupohjaisen bioenergian käyttöön liittyvien mahdollisten ilmasto- ja ympäristöriskien lieventämiseksi ja toisaalta myönteisten ilmastovaikutusten maksimoimiseksi EU:n biodiversiteetti-strategia 2030 linjaa, että kokonaisten puiden käyttö (oli puu peräisin sitten EU:sta tai tuonnista) energiantuotannossa tulisi minimoida.

Strategia toteaa, että 55-valmiuspaketti esittää myös konkreettisia lisätakeita uusiutuvia energialähteitä koskien sisältäen bioenergian kestävyyskriteerien vahvistamisen, kriteerien soveltamisalan laajentamisen sekä bioenergian hankintaan soveltumattomien alueiden määrittelyn myös metsien osalta, mikä tarkoittaa muun muassa metsäbiomassan hankkimisen kieltämistä luonnonmetsistä sekä monimuotoisuudeltaan erityisen rikkaista metsistä. Lisäksi ehdotuksella vahvistetaan kaskadi-periaatteen noudattamista bioenergiapolitiikan muutosten liikkeellepanevana voimana ja varmistetaan

innovatiivisten, korkean lisäarvon biopohjaisten ratkaisujen pääsy biomassan raaka-ainemarkkinoille kiertobiotalouden edistämiseksi.

Strategiassa esitetään, että jäsenvaltiot suunnittelisivat bioenergian tukijärjestelmänsä siten, että minimoidaan haitalliset vaikutukset biomassan raaka-ainemarkkinoihin ja luonnon monimuotoisuuteen. Komissio antaa delegoidun asetuksen täsmentääkseen biomassan kaskadi-periaatetta ja miten laadukkaan runkopuun käyttö energiantuotannossa saataisiin minimoitua. Unionin tavoitteena tulisi olla, että metsäperusteisen bioenergian osuus EU:n uusiutuvasta energiasta pysyy kestävyysrajoissa ja että myös mahdollisia kielteisiä vaikutuksia lievennetään riittävästi.

Muuhun kuin puun käyttöön perustuvan biotalouden, kuten luontomatkailun, edistäminen. Strategian mukaan EU:n metsät tarjoavat puuraaka-aineen lisäksi myös muita arvokkaita luonnontuotteita, kuten hedelmiä, marjoja, lääkkeitä, sienii, luonnonvaraista riistaa ja paljon muuta, jotka hyödyttävät myös paikallisyhteisöjä. Näiden tuotteiden arvo metsien markkina-arvosta on noin 20 prosenttia. Luontomatkailualalla on merkittävä kasvupotentiaali; erityisesti lähimatkailun kysyntä on kasvanut viime aikoina valtavasti. Luontomatkailun ja luontoon perustuvien hyvinvointipalveluiden kasvava kysyntä tarjoaa mahdollisuuden matkailualan ”vihreään siirtymään”, jolla edistetään monimuotoisuuden ja hiilivarantojen säilyttämistä. Se myös tarjoaa tulomahdollisuuksia ja parantaa maaseudun hyvinvointia.

Osaamista tulisi kehittää ja ihmisiä tulisi kannustaa kestäväan metsiin perustuvaan biotalouteen. Strategian mukaan osaavat ihmiset ovat metsien monien tarjoamien palvelujen taustalla. Metsien monitoiminnallinen rooli kestäväan ja ilmastoneutraaliin tulevaisuuteen siirryttäessä edellyttää myös taitojen ja tietämyksen kehittämistä. Komissio kannustaa metsäalan eri sidosryhmiä liittymään ”osaamissopimukseen”, joka kannustaa sidosryhmiä ryhtymään konkreettisiin toimiin mm. koulutuksen uudistamisen, lisäämisen ja sen muokkaamisen kautta vastaamaan paremmin nykypäivän tarpeita metsien kestäväan hoitoon.

3. EU:n metsien suojelu, ennallistaminen ja laajentaminen ilmastomuutoksen hillitsemiseksi, luontokadon peruuttamiseksi sekä sopeutumiskykyisten ja monimuotoisten metsäekosysteemien varmistamiseksi

Strategian mukaan ilmastomuutoksen kiihtymisen ja luontokadon vuoksi tarvitaan metsien ennallistamista ja uusia ekosysteemilähtöisiä metsien hoitomenetelmiä, joilla vahvistetaan metsien sopeutumiskykyä. Tämä on edellytys sille, että metsät voivat täyttää sosioekonomiset ja ympäristölliset tehtävänsä myös tuleville sukupolville ja täten mahdollistaa metsiin perustuvan biotalouden myös tulevaisuudessa. Tarkoituksena on myös ennaltaehkäistä katastrofeja, tulvia, tulipaloja ja maanvyöryjä sekä säilyttää ihmisten terveydelle ja hyvinvoinnille elintärkeitä metsien hiilinielut ja -varastot sekä muut ekosysteemipalvelut, kuten puhdas ilma, veden sääntely ja eri lajien elinympäristöt.

Strategiassa linjataan, että on tarpeellista suojella metsiä ja lisätä sekä palauttaa metsien monimuotoisuutta metsiä säästäviä hoitokäytäntöjä noudattaen. Ilmastomuutos aiheuttaa metsäekosysteemien muutosta ja välittömiä hoitotoimia tarvitaan, jotta voidaan vähentää metsien haavoittuvuutta ilmastomuutokselle. Myös metsänomistajat ovat tietoisia ja huolissaan ilmastomuutoksen vaikutuksista.

Strategiassa painotetaan, että tietoisuus olisi muunnettava konkreettisiksi sopeutumistoimiksi ja kestävyyttä parantaviksi metsänhoitokäytännöiksi. Tätä varten on kehitettävä teknistä tietoa sekä kohdennettuja sääntely – ja rahoituskannustimia ja –tukea.

Tällä strategialla pyritään käsittelemään näitä kysymyksiä metsänomistajien ja metsäammattilaisten tukemiseksi, parhaiden käytäntöjen laajentamiseksi sekä EU:n metsäpeitteisyyden lisäämiseksi tulevinä vuosikymmeninä.

EU:n viimeisiä jäljellä olevia luonnonmetsiä ja vanhoja metsiä tulisi suojella.

Strategian mukaan EU:n biodiversiteettistrategia esittää suojelutavoitteeksi vähintään 30 prosenttia EU:n maa-alueesta, josta 10 prosenttia olisi asetettava tiukkaan suojeluun, ja metsäekosysteemien tulee olla osana tätä tavoitetta. EU:n metsästrategia esittää, että kaikki luonnonmetsät ja vanhat metsät tulee olla tiukasti suojeltuja. Niiden arvioitu pinta-ala on vain kolme prosenttia EU:n metsämaasta ja ne ovat yleensä pieniä ja hajanaisia. Luonnonmetsät ja vanhat metsät eivät ainoastaan ole rikkaimpia EU:n metsiä monimuotoisuudeltaan, vaan ne myös varastoivat merkittäviä hiilivarantoja ja myös poistavat hiiltä ilmakehästä, samalla ollen tärkeitä ekosysteemipalveluiden tarjoamisen kannalta.

Strategiassa linjataankin välitön tarve luonnonmetsien ja vanhojen metsien kartoittamiseksi ja suojelujärjestelmien perustamiseksi. Jäsenmaat tulisi saada tähän työhön välittömästi mukaan, jotta vältettäisiin näiden metsien laadun heikkeneminen ennen niiden suojelua. Komissio tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa päästäkseen vuoden 2021 loppuun mennessä yhteisymmärrykseen luonnonmetsiä ja vanhoja metsiä koskevasta yhteisestä määrittelmästä sekä tiukasta suojelujärjestelmästä. Metsien ennallistamista tulisi edistää ja metsien kestävää hoitoa ja käyttöä täydentää ilmastonmuutokseen sopeutumista ja metsien sopeutumiskykyä varten.

Strategian mukaan metsänhoitokäytännöt, jotka säilyttävät ja palauttavat monimuotoisuutta, johtavat sopeutumiskykyisempiin metsiin, jotka voivat toteuttaa sosioekonomisia ja ympäristöllisiä tehtäviään. Monikerroksisten ja geneettisesti monimuotoisien sekametsien luominen tasaikäisten yksilajisten istutusmetsien sijaan on keskeistä tämän tavoitteen näkökulmasta. Metsiä tulee hoitaa ottaen huomioon luonnonolot, maantieteellinen sijainti ja metsätyyppien erot.

Strategian mukaan niihin käytäntöihin, jotka vaikuttavat maanpinnan biologiseen monimuotoisuuteen tai aiheuttavat hiilen vähenemistä maaperän juurissa ja maaperässä, tulisi suhtautua varoen. Näitä toimenpiteitä ovat muun muassa avohakkuut, joita olisi käytettävä vain perustelluissa tapauksissa. Lisäksi tulisi välttää kantojen ja juurien poistamista. Metsien maaperästä huolehtiminen on erityisen tärkeää puiden ja niiden kasvualustan vahvan keskinäisen riippuvuuden johdosta. Maaperän ominaisuuksien ja ekosysteemipalveluiden suojeleminen on terveiden ja tuottavien metsien perusta.

Strategiassa korostetaan metsien kestävä hoidon ja käytön, sen vapaaehtoisten periaatteiden, suuntaviivojen ja indikaattoreiden merkitystä ja tarkoitusta. Kestävä metsänhoidon kehystä tulisi parantaa erityisesti ekosysteemien terveyden, monimuotoisuuden sekä ilmastonmuutokseen liittyvien kriteerien osalta, jotta siitä voi tulla yksityiskohtaisempi tarkistusväline erilaisten hoitomenetelmien, niiden vaikutusten ja EU:n metsien kokonaistilan määrittämiseksi ja vertailemiseksi. Metsien kestävä hoitoon ja käyttöön on olemassa useita asianmukaisia indikaattoreita, mutta EU:n yhdessä sovittujen ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteiden saavuttamiseksi niitä tulee edelleen kehittää. Komissio tulee määrittämään metsien kestävä hoitoa ja käyttöä koskevien kriteerien pohjalta yhdessä jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa metsäekosysteemien olosuhteita, kuten niiden terveyttä, monimuotoisuutta ja ilmastoa koskevia tavoitteita koskevat lisäindikaattorit sekä kynnysarvot. Strategiassa listataan myös esimerkkejä metsänhoidon hyvistä käytännöistä monimuotoisuuden säilyttämiseksi.

Strategia ehdottaa uutta eurooppalaista ”closer-to-nature” (luonnonläheisempää) –sertifiointia, jossa metsien monimuotoisuutta suosivat hoitokäytännöt hyötyisivät EU:n sertifiointimerkinnästä. Osana EU:n biodiversiteettistrategian 2030 täytäntöönpanoa komissio ehdottaa oikeudellisesti sitovaa instrumenttia ekosysteemien ennallistamiseen. Metsien sopeuttavien ennallistamiskäytäntöjen ja ekosysteemeihin perustuvien hoitokäytäntöjen lisäksi ilmastonmuutokseen sopeutuminen edellyttää myös investointeja katastrofien ennaltaehkäisyyn, varautumiseen, reagointiin ja katastrofien jälkeiseen metsien elpymiseen.

Myös metsänviljelyaineisto, jota voidaan käyttää niin ilmastonmuutokseen sopeutumisessa kuin myös metsien toipumisessa ja ilmastonmuutoksen aiheuttamien vahinkojen korjaamisessa, nostetaan strategiassa esille. Metsänviljelyaineiston tuotantoa ja saatavuutta tulisi lisätä ja tukea siihen liittyvää tutkimusta ja innovointia. Komissio tulee täydentämään metsänviljelyaineistoa koskevan lainsäädännön tarkistamista toimenpiteillä, joilla edistetään tuleviin ilmasto-olosuhteisiin soveltuvan metsänviljelyaineiston tuotantoa. Komissio myös seuraa yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa puiden terveydentilaa EU:ssa sekä haitallisten vieraslajien vaikutuksia ja edistää tarvittavia ennaltaehkäiseviä toimia haitallisten lajien havaitsemisessa ja hävittämisessä.

Monimuotoisia metsiä tulisi lisätä metsittämällä. Strategian mukaan metsien luontainen uudistuminen maanviljelyksen ulkopuolelle jätetyillä pelloilla ja maataloudesta luopuneilla syrjäisillä seuduilla on tärkein tekijä EU:n metsäpinta-alan lisääntymiseen. Myös aktiivinen ja kestävä metsitys ja puunistutus ovat hyviä keinoja metsäpinta-alan kasvattamiselle. Strategiassa esitetään tiekartta kolmen miljardin lisäpuun istuttamiselle vuoteen 2030 mennessä.

Metsänomistajien ja metsäammattilaisten taloudellisia kannustimia tarvitaan EU:n metsien määrän ja laadun parantamiseksi. Strategiassa esitetään metsien suojelun ja ennallistamisen vahvistamisen, sekä metsien monimuotoisuutta tukevan metsanhoidon varmistavan metsien kestävyys ja tuotantokyvyn tulevana vuosikymmeninä. Metsänomistajien ja metsäammattilaisten motivaatio, sitoutuminen ja toiminta määrittävät kuitenkin pitkälti toimissa onnistumista. Strategiassa tunnistetaan metsätalouden taloudellisen kannattavuuden merkitys erityisesti metsänomistajille ja metsänomistajien tulojen muodostuminen puukaupasta. Komissio toivoo strategiassa muutosta, jonka avulla myös metsänomistajat voisivat hyötyä ekosysteemipalveluiden tuottamisesta. Metsänomistajat ja metsäammattilaiset tarvitsisivat kannustimia ja taloudellisia tukia voidakseen tarjota puutuotteiden ja –materiaalien lisäksi ekosysteemipalveluita metsien suojelun ja ennallistamisen avulla sekä lisätä metsiensä kestävyttä ottamalla käyttöön ilmasto- ja biodiversiteettiystävällisiä metsänhoitokäytäntöjä.

Strategiassa esitetään esimerkkejä ekosysteemipalveluiden yksityisistä ja julkisista maksujärjestelmistä, joissa mukana on myös suomalainen METSO –ohjelma. Lisäksi todetaan jäsenmaille annetun erityisiä metsiin ja metsätaloussektoriin liittyviä suosituksia EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) kansallisten strategioiden suunnitelmien suositusten yhteydessä.

4. Metsien strateginen seuranta, raportointi ja tiedonkeruu

Strategian mukaan tiedot metsien tilasta EU:ssa, niiden sosiaalisesta ja taloudellisesta arvosta sekä niiden kohtaamista paineista ja tarjoamista ekosysteemipalveluista ovat hajanaisia. Strategiassa esitetään, että metsiä varten ei ole tehty riittävästi metsäsuunnittelua, jossa käsiteltäisiin metsiä koordinoitusti ja kokonaisvaltaisesti ja

saataisiin kattava kuva metsien monitoiminnallisuudesta EU:ssa. Lisäksi on haasteita, jotka liittyvät kaukokartoitustietojen käyttöön, näistä esimerkkinä mm. yhteisten määritelmien puute ja tietojen tulkinnan epäselvyys. Toisaalta on olemassa useita hajanaisia seuranta- ja raportointimekanismeja, mutta mitään strategista kehystä, joka yhdistäisi mekanismit ja tekisi mahdolliseksi osoittaa yhdessä jäsenvaltioiden kanssa, että EU on oikealla tiellä ja, että metsät todella täyttäisivät moninaiset vaatimuksensa ja tehtävänsä, ei ole olemassa.

Strategiassa linjataan, että strateginen metsäsuunnittelu kaikissa EU:n jäsenvaltioissa kansallisella ja tarvittaessa myös alueellisella tasolla on tarpeen. Komissio tulee esittämään lainsäädäntöehdotuksen metsien seuranta-, raportointi- ja tiedonkeruupuitteista, jolla luodaan koko EU:n laajuinen yhdenmukainen metsien seurantakehys. Myös Euroopan metsätietojärjestelmää (FISE) kehitetään siten, että siitä tulee yhdenmukaistettujen metsätietojen kulmakivi Euroopassa. Tulevan integroidun metsätiedon seurantajärjestelmän tulokset asetetaan saataville tämän tietojärjestelmän (FISE) kautta. Strategiassa myös esitetään, että olisi laadittava ja julkaistava säännöllisiä raportteja EU:n metsistä eurooppalaisen metsätiedekumppanuuden tuella. Lisäksi tulisi kehittää eurooppalaista metsätiedekumppanuutta, jotta kaukokartoitukseen ja uusimpiin tutkimustuloksiin perustuvaa uusien indikaattoreiden kehittämistä voitaisiin tukea.

5. Vahva tutkimus- ja innovaatio-ohjelma metsiä koskevan tietämyksen parantamiseksi

Strategian mukaan tutkimus ja innovointi ovat keskeisiä tekijöitä strategian kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttamisessa. Tutkimus ja innovointi tehostavat metsien kestävää hoitoa ja käyttöä muuttuvissa ilmasto-olosuhteissa muun muassa lisäten tietämystä ilmastonmuutoksen vaikutuksista, edistään metsien ja geenivarantojen moninaisuutta ja antaen näyttöön perustuvia ja käytännöllisesti katsoen toteutettavissa olevia ohjeita ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi monimuotoisuustavoitteiden mukaisesti.

Strategia esittää, että metsien ekosysteemipalveluista ja ekosysteemipalveluiden keskinäisistä riippuvuuksista saatavia moninaisia hyötyjä tullaan käsittelemään poikkitieteellisellä ja integroivalla tavalla, jossa pyritään lisäämään kestävien ja monitoiminnallisten metsien arvoa ja maksimoimaan niiden yhteiskunnalle tuomia hyötyjä. Kohdennetuilla investoinneilla datan parempaan käyttöön sekä infrastruktuurien, teknologioiden ja hallintomallien kehittämisellä voidaan nopeuttaa digitaalisten innovaatioiden soveltamista niin metsätaloudessa, maaseutualueilla kuin arvoketjujen välilläkin.

Strategiassa komissio ehdottaa EU:n yhteistyön vahvistamiseksi metsätaloutta koskevaa tutkimus- ja innovointikumppanuutta, jonka avulla voitaisiin vähentää julkisen tutkimustoiminnan hajanaisuutta EU:ssa ja samalla vahvistaa tutkimusta koskevia painopisteitä, jotka edellyttävät entistä tiiviimpää koordinoitua. Komissio pyrkii yhdessä jäsenvaltioiden kanssa vahvistamaan metsätalouden roolia eurooppalaisessa innovaatiikumppanuudessa (AGRI). Tavoitteena on nopeuttaa metsiin liittyvien innovaatioiden käyttöönottoa sekä edistää tiedonvaihtoa, yhteistyötä, koulutusta ja neuvontaa, joilla tuetaan kestävämpiä metsänhoitokäytäntöjä ja edistetään maaseutualueiden metsien sosioekonomisia ja ympäristöllisiä mahdollisuuksia.

6. Osallistava ja johdonmukainen EU:n metsähallinto

Strategian mukaan metsien panokseen Euroopan vihreän kehityksen tavoitteisiin, kuten strategiassa esitetään, mukaan luettuina ilmasto, monimuotoisuus ja kestävä biotalous, tarvitaan osallistavampaa ja koordinoitumpaa EU:n metsänhallintorakennetta, joka huomioi kaikki EU:n uuden metsästrategian tavoitteet ja niiden väliset yhteydet. Komissio ehdottaa EU:n metsänhallintojärjestelmää. Komissio ehdottaa muun muassa yhdistämään maatalouspääosaston pysyvän metsäkomitean ja ympäristöpääosaston metsää ja luontoa käsittelevän alatyöryhmän. Lisäksi komissio kannustaa jäsenvaltioita perustamaan eri sidosryhmien välisiä vuoropuhelufoorumeja. Lisäksi komissio aikoo edistää metsäalan neuvontapalvelujen perustamista jäsenvaltioihin. Vahvan hallintorakenteen avulla voidaan vahvistaa vuoropuhelua ja ottaa huomioon yhteisvaikutukset liittyen niin maaseudun kehittämiseen, kestäväan metsien biotalouteen kuin EU:n ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteisiin.

7. Voimassaolevan EU:n säädösten täytäntöönpanon tehostaminen

Strategiassaan komissio korostaa jo voimassaolevien EU-säädösten täytäntöönpanon tehostamista. Näistä esimerkkeinä strategiassa esiintyvät luonto- ja lintudirektiivi, jolla säädetään metsien elinympäristöjen sekä metsiin liittyvien eläin- ja kasvilajien säilyttämisestä; ympäristövastuuta koskeva direktiivi, joka edellyttää metsien elinympäristöihin liittyvien ympäristövahinkojen ehkäisemistä ja korjaamista sekä ympäristörikosdirektiivi, joka kieltää toimia, jotka aiheuttavat vahinkoa suojelluille metsille.

Lisäksi strategiassa mainitaan strategisten vaikutusten arviointia koskeva direktiivi sekä ympäristövaikutusten arviointia koskeva direktiivi, jotka ovat merkityksellisiä metsäsuunnitelmien, -ohjelmien ja -hankkeiden kannalta sekä ympäristötiedon julkisen saatavuuden direktiivi, jolla säädetään ympäristötiedon, mukaan lukien metsänhoitosuunnitelmien asettamisesta saataville. Myös EU:n puutavara-asetus ja komission myöhemmin vuonna 2021 tuleva ehdotus metsien hävittämistä ja metsien tilan heikkenemistä koskevien sääntöjen parantamiseksi esiintyvät myös tärkeinä metsästrategiaa edistävinä toimina. Strategiassa esitetään laittomien hakkuiden olevan erittäin huolestuttavia luonnonmetsissä ja vanhoissa metsissä.

Strategia toteaa, että mikäli säännösten täytäntöönpano EU:n jäsenvaltioissa on heikkoa, voi se johtaa metsien tilan tai niiden suojelun tason heikkenemiseen. Komissio pyrkii parantamaan vaatimusten mukaisuuden varmistamista kansallisella tasolla, tehostamaan vuoropuheluaan jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa ja tekemään tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden ja eri toimijoiden kuten ympäristövirastojen kanssa jo laadittujen ohjeiden pohjalta sekä tehostaen täytäntöönpanoa tarvittaessa myös rikkomusmenettelyjä käyttäen.

Strategian mukaan komissio pyrkii edistämään paikkatiedon käyttöä jäsenvaltioissa kehittämällä omia valmiuksiaan käyttää paikkatietoa ympäristövaatimusten noudattamisen varmistamiseksi. Komissio tulee antamaan myös ajantasaisia ohjeita tiettyjen metsiin liittyvien säännösten tulkinnasta, kuten esimerkiksi luontotyyppidirektiivin mukaisesta lajien suojelua koskevista säännöksistä ja Natura 2000 –alueiden suojelua koskevista säännöksistä sekä luonnonsuojelulainsäädännön soveltamisesta metsiin.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Kyseessä on komission tiedonanto.

Neuvoston päätelmien hyväksyminen metsästrategiasta edellyttää jäsenvaltioiden yksimielisyyttä.

EU:lla ei ole metsäpolitiikassa EU:n perussopimuksessa määriteltyä toimivaltaa.

Komissio valmistelee myöhemmin erikseen tiedonantoon kytkeytyvät lainsäädäntöehdotukset perussopimuksessa määriteltyjen oikeusperustojen puitteissa. Osana ehdotuksiin liittyvää kannanmuodostusta, Suomi ottaa kantaa myös ehdotusten oikeusperustaan.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentin täysistunto hyväksyi parlamentin päätöslauselman tulevasta EU:n metsästrategiasta 8.10.2020 (esittelijä Petri Sarvamaa, EPP). Päätöslauselma, joka laadittiin oma-aloitemietintönä, painottaa metsien ja metsätalouden ratkaisevaa roolia vihreän kasvun ohjelman tavoitteiden saavuttamisessa, ja toivoo kunnianhimoista ja itsenäistä EU:n metsästrategiaa, jonka tulisi olla linjassa EU:n biodiversiteettistrategian kanssa. Päätöslauselman mukaan EU:n metsästrategian tulisi toimia siltana kansallisen metsäpolitiikan ja maatalouspolitiikan sekä EU-tavoitteiden välillä. Parlamentti toivoo, että EU:n metsästrategia rakentuu kestävänsä metsien hoidon ja käytön kokonaisvaltaisen lähestymisen varaan.

Kansallinen valmistelu

E-kirjettä on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, ulkoministeriön, valtiovarainministeriön ja ympäristöministeriön yhteistyönä.

EU14 metsäjaostolle esiteltiin EU:n metsästrategiaa 16.7.2021 ja 16.8.2021. EU-ministerivaliokunta käsitteli E-kirjettä 17.9.2021.

Eduskuntakäsittely

EU:n biodiversiteettistrategia
Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunto MmVL 19/2020 vp - E 84/2020 vp
Ympäristövaliokunnan lausunto YmVL 14/2020 vp - E 84/2020 vp

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Kyseessä on komission tiedonanto, johon ei vielä tässä vaiheessa sisälly lainsäädäntöehdotuksia, ainoastaan maininta tulevista lainsäädäntöehdotuksista ennallistamiseen ja metsäraportointiin liittyen.

Taloudelliset vaikutukset

Lisääntyvä yksityiskohtainen ohjaus ja sääntely metsätalouteen ja puun käyttöön liittyen voi nostaa hallinnollisia ja metsänomistajan kustannuksia ja vaikuttaa puun saatavuuteen ja metsänhoidollisten toimenpiteiden kannattavuuteen ja metsäsektorin toimintaympäristön ennakoitavuuteen. Tämä voi vaikeuttaa uusien investointien saamista sektorille.

EU:n biodiversiteettistrategiassa esitettyihin metsien suojeluun ja ennallistamiseen liittyviä vaikutuksia kartoitetaan kansallisissa selvityshankkeissa.

Arviot strategiassa tarkasteltujen kysymysten taloudellisista vaikutuksista ovat nykyisessä käsittelyvaiheessa monelta osin yleispiirteisiä ja täsmentyvät jatkovalmistelussa. Strategiassa tarkoitetuista muutoksista hallinnolle aiheutuvat lisäkustannukset katetaan lähtökohtaisesti julkisen talouden suunnitelmien ja valtion talousarvioiden mukaisten määrärahojen puitteissa. Mahdollisiin lisäresursointitarpeisiin otetaan normaaliin tapaan kantaa julkisen talouden suunnitelmia ja valtion talousarvioita koskevin päätöksiin.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

EU:n biodiversiteettistrategian metsiä koskevista tavoitteista, jotka ovat mukana EU:n metsästrategiassa suojeluun ja ennallistamiseen liittyen, on tehty selvityshanke Luken ja Syken yhteistyössä keväällä 2021 (VASU-hanke). Työtä on tarkoitus jatkaa syksyllä 2021. Lisäksi vuoden 2021 alussa on käynnistynyt kansallinen hanke vanhoista metsistä, joka on myös Syken ja Luken yhteishanke.

Asiakirjat

Komission tiedonanto EU:n uudesta, vuoteen 2030 ulottuvasta metsästrategiasta COM(2021) 572 final sekä liitteet:

Liite 1, Tiekartta komission toimista istuttaa kolme miljardia puuta lisää vuoteen 2030 mennessä

Liite 2, Komission virkamiesten työdokumentti kolmen miljardin puun istuttamiseksi

Liite 3, Komission virkamiesten työdokumentti sidosryhmien konsultaatiosta ja tietopohjasta

Komission tiedonanto EU:n

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Elina Warsta, Maa- ja metsätalousministeriö, elina.warsta@mmm.fi, 050 470 4238

Teemu Seppä, Maa- ja metsätalousministeriö, teemu.seppa@mmm.fi, 040 827 4004

Markus Lier, Maa- ja metsätalousministeriö, markus.lier@mmm.fi; 029 516 2068

EUTORI-tunnus

EU/2021/0808

Liitteet

Viite

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
